



De Hynstebiter is de naam van de libellenwerkgroep van de Fryske Feriening foar Fjildbiology (FFF).

Doelstellingen:

- Het stimuleren, enthousiasmeren en initiëren van libellenonderzoek in Fryslân.
- De verspreiding van libellen in Fryslân in kaart brengen.
- Coördinatie van inventarisaties en monitoring van libellen.
- Kennisoverdracht door middelen van publicaties & rapporten, excursies, cursussen en lezingen.
- Geven van beheeradviezen ter bescherming van bedreigde en kwetsbare soorten.
- Het samenstellen van een Atlas van de Friese libellen.
- Het doen van ecologisch onderzoek naar libellen in Fryslân

Algemeen:

E. Peter de Boer (tel. 06-53609123)
E-mail: e.p.de.boer@fryskegea.nl
of anax@home.nl

Website en email nieuwsbrief:

E. van Hijum (tel. 0514 - 681758)
E-mail: epvanhijum@gmail.com

Activiteiten:

Anneke Hofstra
a.hofstra10@chello.nl
Ronald van Seijen
ronaldbonne@hotmail.com

Op de website www.hynstebiter.nl vindt u actuele informatie over libellen in Fryslân

U kunt zich aanmelden voor de email nieuwsbrief bij:
epvanhijum@gmail.com

Geachte leden

De eerste mooie lentedagen van 2007 hebben al de eerste insecten wakker gemaakt. Citroentjes, kleine vossen, rouwmantels, oranjetipjes en de eerste zweefvliegen; ze zijn al weer gezien in ons "koude" kikkerlandje". Ook beide winterjuffers zijn al volop actief waargenomen. Wat gaat 2007 ons brengen; oplopende temperaturen, meer zon en daardoor ook meer kansen op nieuwe zuidelijke soorten? Een verlenging van het seizoen om van libellen te genieten? De eerste vuurjuffers en noordse witsnuiten in maart? Mocht dat zo zijn dan proosten wij daar alvast op en hopen u te verwelkomen op de ledenvergadering van de Hynstebiter op 29 maart.

Het bestuur van de werkgroep heeft in deze winterperiode niet stil zitten overwinteren! Twee grote projecten zijn grotendeels afgerond: De oprichting van Libellenreservaat De Wyldemerck en de Friese benaming voor libellen. Het derde project is de voorbereiding voor het seizoen 2007.

Het eerste Friese Libellenreservaat

(tevens het eerste Nederlandse en derde Europese reservaat)

Het eerste project is de oprichting van het "Libellenreservaat de Wyldemerck". In goede samenwerking met Staatsbosbeheer, de Vlinderstichting, Landschapsbeheer Friesland en natuurlijk de Hynstebiter zal op 12 mei 2007 de Wyldemerck officieel als eerste libellenreservaat van Fryslân worden geopend. De officiële opening wordt verricht door ons hynstebiterlid Dr. Theunis Piersma! De Wyldemerck is geen



reservaat waarin mensen worden geweerd, maar juist een reservaat dat totaal is opengesteld voor belangstellenden. Een reservaat waarin voorlichting wordt gegeven via informatieborden en waarin het beheer gericht zal zijn op het behoud en ontwikkelen van de libellenrijkdom van de Wyldemerck. Via diverse informatiekanaalen (provinciale en regionale kranten, de Twirre en de website www.hynstebiter.nl) wordt u op de hoogte gehouden. Er is al foldermateriaal ontwikkeld, er worden 6 informatieborden geplaatst en er verschijnt een boekwerk over het "Libellenreservaat de Wyldemerck". Dit boek is te koop via de Hynstebiter (voor hynstebiterleden voor 15 euro en voor anderen voor 20 euro's). Op de ledenavond is het al mogelijk dit boek te kopen!

Fryske Libellennammen

Het tweede project is de officiële vaststelling van de Friese libellennamen. Een werkgroep bestaande uit Gjerrit Hekstra, Sake Roodbergen, Peter de Boer, Tom Jager, Marten Wesselijs en Ep van Hijum heeft alle soorten een juiste Friese naam gegeven en legt deze



naamlijst voor aan het bestuur van de Fryske Akademy. Na vaststelling kunt u voor het eerst van uw leven voor alle soorten een Friese naam gebruiken. Wij hebben voor alle soorten originele en korte namen bedacht die zeer bruikbaar zijn voor iedereen die van libellen houdt. Wat dacht u voor "Snorhopke" voor de Steenrode heidelibel en "Hjersthopke" voor de Bruinrode heidelibel? Alle heidelibellen krijgen in deze nieuwe naamlijst ook "hopke" als achtervoegsel. Kortom ... u wilt straks gewoon niet anders dan de Friese namen gebruiken!

Aanleiding tot deze verandering is de onvolledige lijst met Fryske nammen die nu geldt en de, naar onze mening, onjuiste benaming van een groot aantal soorten. Vele Friese soorten, met name de nieuw ontdekte, hadden tot nu toe nog geen Friese naam. Door een consequente benaming van familienamen en genusnamen krijgen soorten een nieuwe uitgang die past bij de soort. Het gedrag, de uiterlijke kenmerken en de biotoop zijn de uitgangspunten voor benoeming van een soort. Na goedkeuring verschijnt er in de Botke rige een kleurig boekwerk van de "Fryske nammen foar libellen". Elke pagina bevat een kleurenfoto van de libellensoort, een verklaring van de naam en korte beschrijving waar de soort in Friesland wordt aangetroffen. Voor hynstebiterleden is de kostprijs maar 10 euro. Een boek dat in de boekenkast (en het veld) niet mag ontbreken. Op de ledenavond kunt u een proefexemplaar bekijken en kunt u het boek alvast bestellen.

Overzicht onderzoeken

Het komende jaar richten we onze aandacht vooral op bepaalde soorten en bepaalde gebieden. De soorten en gebieden zijn:

- Anneke en Ronald: Noordse winterjuffer *Sympecma paedisca*
- Peter: Oostelijk witsnuitlibel *Leucorrhinia albifrons* en Groene glazenmaker *Aeshna viridis*.
- Ep: Bandheidelibel *Sympetrum pedemontanum* en het project de Wyldemerk *Odonata reservata frisia*.
- Peter en Ep: Gevlekte witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis*
- Peter en Tom Jager begeleiden het project Weidebeekjuffer *Calopteryx splendens*.
- Peter en Ronald onderzoeken de Gevlekte glanslibel *Somatochlora flavomaculata* en de Noordse glazenmaker *Aeshna subarctica*.
- Daarnaast worden diverse gebieden onderzocht op libellen: Easterskar, Rottige Meenthe, Wyldemerk, Golfbaan te Oudemirdum, Blesdijkerheide, Delleboersterheide enz. enz.
- Aandacht voor: Fries Merengebied, Wyckeler Hop, Sondeler Leijen.

Wilt u meewerken aan een gebiedsinventarisatie of soortenproject, of hebt u waarnemingen van bovenstaande soorten gedaan? Alle medewerking is van harte welkom. Laat het weten!

Uurhokkenproject

Het uurhokkenproject is een meerjarig en doorlopend verspreidingsproject om tot een Atlas van de Friese libellen te komen. Wij hopen dat nog meer mensen een uurhok willen adopteren. Via dit project kunnen we Friesland gebiedsdekkend inventariseren op libellen. Voor deelname kunt u zich richten tot Anneke Hofstra (a.hofstra10@chello.nl) . Voor meer informatie en deelname kunt u kijken op de website: www.hynstebiter.nl

Excursies 2007

Datum	tijd	plaats	thema	excursieleider	Start
19 mei	11.00 uur	Wyldemerk	Gevlekte witsnuit	Ep van Hijum	P. Ingang (Noordkant)
26 mei	11.00 uur	Rottige Meente	Noordse witsnuit	Ronald/Anneke	Vogelkijkhut, Brandemeer
16 juni	11.00 uur	Alde feanen	Tweevlek	Peter de Boer	Houtpylk, IFG bedrijfsgebouw
14 juli	11.00 uur	Delleboersterheide	Samen met KNNV	Peter de Boer	P. Oosterwoldse weg (zuidkant)
8 september	Ca. 9 uur	Schiermonnikoog	Hele eiland	alle Hynstebiters	Haven Lauwersoog
6 oktober	11.00 uur	Brandemeer	Noordse Winterjuffer	Ronald/Anneke	Oldelamerbrug

Meer informatie in de Twirre, op de website en in de nieuwsbrieven. Opgave bij de desbetreffende excursieleiders of via epvanhijum@gmail.com

Libellencursus

Door de nog steeds groeiende belangstelling wordt in 2007 opnieuw een cursus voor de herkenning van de Friese libellen georganiseerd. Dit jaar wordt samengewerkt met het KNNV en de IVN. De cursus bestaat uit twee theorieavonden (di. 17 en di. 24 april) en twee excursies (za. 2 juni en za. 7 juli). De theorieavonden worden gehouden in de Naturij (naast de kinderboerderij) te Drachten. Op dit moment hebben zich al 20 deelnemers opgegeven. Er is nog wat ruimte voor extra deelnemers. Voor opgave en meer informatie, liefst voor 10 april, kunt u zich wenden tot Peter de Boer (06-53609123 of anax@home.nl) of Hans Bijl, KNNV-Drachten (0512-520986). Volgend jaar organiseert de IVN Zuidwest Friesland een cursus in Sneek. Dus lukt het u niet dit jaar de cursus te volgen, dan is er volgend jaar weer een kans!



Ledenavond 29 maart 2007, aanvang half acht

Op onze vaste locatie (Hoofdkantoor It Fryske Gea in Huize Olterterp) wordt onze jaarlijkse ledenavond (> 50 leden!) gehouden voor leden en belangstellenden. We hebben een afwisselend programma voor u in petto: het nodige praatwerk, netwerken, presentaties en ontspanning. Ook zal er weer een prachtige libellenfilm met uniek Fries beeldmateriaal worden gepresenteerd door onze eigen odonata-cineast Ronald van Seijen. Alle leden krijgen via de mail bericht.

Libellenstudiedag 31 maart 2007

Vanaf 10.00 uur is er in Zwolle de jaarlijkse studiedag van de NVL (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie) met een uiterst interessant programma. Het is zeker de moeite waard om deze dag te bezoeken. Us Peter komt ek noch oan it wurd oer de Noardske Biter (Noordse Glazenmaker), dus dat is allinnich al in reden om te kommen! (vertaling voor nederlandstaligen – Peter de Boer komt ook, dus blijf maar thuis). Wil je meerijden naar Zwolle – geef dan even bericht dan kunnen we vanaf Lemmer met elkaar meerijden.

Het jaar van de libel

Voor elke rechtgeaarde hynstebiter is elk jaar vanzelfsprekend een libellenjaar, maar het KNNV heeft 2007 uitgeroepen tot het Jaar van de Libel. Dit betekent dat de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging dit jaar bijzondere aandacht aan libellen gaat besteden en deze boeiende insectengroep eens in het zonnetje gaat zetten. Als werkgroep zullen wij natuurlijk ons steentje hieraan bijdragen, onder andere door het organiseren van speciale excursies.

BETALING LEDENGELD

Meerdere leden hebben het ledengeld van 2007 nog niet betaald en daarom deze oproep. Met uw bijdrage kunnen we meerdere projecten organiseren (zie hieronder)! Op de ledenavond kunt u dit recht breien, maar u kunt uw bijdrage ook overmaken op giro 2865873 tnv E. van Hijum – hynstebiter – Warns.

Wij wensen iedereen alvast een boeiend en libellenrijk veldseizoen in 2007.

Namens de Hynstebiters,
E. Peter de Boer en Ep van Hijum

Website www.hynstebiter.nl

Wordt donateur van de Hynstebiter!

Voor €7,50 bent u al donateur van de Hynstebiter. U ondersteunt dan het libellenonderzoek in Friesland, wordt regelmatig op de hoogte gehouden van nieuwtjes, waarnemingen en activiteiten via de digitale nieuwsbrief en kan gratis deelnemen aan alle Hynstebiterexcursies en de ledenavond. Daarnaast bieden wij hulp bij determinatie, het schrijven van rapporten, begeleiding bij het doorgeven van waarnemingen, het aanvragen van inventarisatievergunningen. Uw bijdrage draagt ook bij aan het onderhoud van de website, de organisatie van het atlasproject, inventarisaties van witte gebieden en de organisatie van talloze andere activiteiten. De opgedane kennis, die door onderzoek en inventarisaties worden verkregen, zal ingezet worden om libellen en de waterrijke ecosystemen waarin zij leven, te beschermen en verbeteren. Kortom; houdt u van libellen, wilt u meedoen en op de hoogte blijven van het libellenonderzoek in Friesland; Ondersteun de Hynstebiter en wordt donateur! U kunt zich aanmelden bij: epvanhijum@hynstebiter.nl onder vermelding van "Donateur Hynstebiter" of schriftelijk / telefonisch via E. van Hijum – Buorren 8 – 8721 GP te Warns. Telefoon: 0514-681758. Giro 2865873 t.n.v. E.van Hijum – hynstebiter - te Warns. Vermeld zoveel mogelijk uw adresgegevens (liefst ook email en tel.nr). U krijgt een bevestiging van donateurschap en ontvangt dan het hele jaar automatisch onze nieuwsbrief "It Hynstebiterke" .